

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Χρήματα/Χρηματικές Απαιτήσεις](#) > [Διασφάλιση Περιουσιακών Στοιχείων Κατά Τη Διάρκεια Αγωγής Σε Χώρα Της ΕΕ](#) > Croatia

Διασφάλιση περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια αγωγής σε χώρα της ΕΕ

Περιεχόμενο που παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Ποια είναι τα διάφορα μέτρα;

Ο νόμος για την αναγκαστική εκτέλεση (Obiteljski zakon) [Narodne Novine (NN· Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας)] αριθ. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 και 131/20· στο εξής: ΟΖ) προβλέπει τα ακόλουθα μέτρα στο τρίτο τμήμα με τίτλο: Εξασφάλιση (Osiguranje):

εξασφάλιση απαιτήσεων με αναγκαστική σύσταση εμπράγματος βάρους σε ακίνητο — τίτλος 28,

- δικαστική και συμβολαιογραφική εξασφάλιση απαιτήσεων με σύσταση εμπράγματος βάρους βάσει συμφωνίας των μερών — τίτλος 29,
- δικαστική και συμβολαιογραφική εξασφάλιση απαιτήσεων με μεταβίβαση της κυριότητας επί πραγμάτων και μεταβίβαση δικαιωμάτων — τίτλος 30,
- εξασφάλιση απαιτήσεων με συντηρητική εκτέλεση — τίτλος 31,
- εξασφάλιση απαιτήσεων με συντηρητικά μέτρα — τίτλος 32,
- προσωρινά μέτρα — τίτλος 33.

Σύμφωνα με τον ΟΖ, ως ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να διαταχθούν μόνον τα μέτρα που προσδιορίζονται ως τέτοια από αυτόν ή άλλον νόμο. Δεν επιτρέπεται η λήψη ασφαλιστικών μέτρων επί πραγμάτων και δικαιωμάτων τα οποία, σύμφωνα με τον ΟΖ, δεν υπόκεινται σε εκτέλεση, εκτός αν άλλως ορίζεται από τον εν λόγω νόμο.

2 Υπό ποιες προϋποθέσεις διατάσσονται αυτά τα μέτρα;

2.1 Η διαδικασία

Ως (μακροπρόθεσμο) μέτρο στο πλαίσιο της αναγκαστικής εξασφάλισης απαιτήσεων, ο ΟΖ επιτρέπει την εξασφάλιση απαιτήσεων με τη σύσταση εμπράγματος βάρους σε ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία (λ.χ., σε χρηματικές αξιώσεις, μέρος εισοδήματος-μισθού, συντάξεις κ.ο.κ., τραπεζικούς λογαριασμούς, χρεόγραφα και μετοχές), καθώς και με τη μεταβίβαση της κυριότητας επί πραγμάτων και με τη μεταβίβαση δικαιωμάτων. Η εξασφάλιση απαίτησης με τη σύσταση εμπράγματος βάρους (σύσταση εμπράγματος βάρους σημαίνει δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη έως την ικανοποίηση της εναντίον του απαίτησης) μπορεί να είναι εκούσια ή αναγκαστική, ενώ η εξασφάλιση απαίτησης με τη μεταβίβαση της κυριότητας επί πραγμάτων και με τη μεταβίβαση δικαιωμάτων μπορεί να είναι μόνον εκούσια, με διαδικασία που διεξάγεται ενώπιον δικαστηρίου ή συμβολαιογράφου.

Άλλα μέτρα που προβλέπονται από τον ΟΖ παρέχουν εξασφάλιση με συντηρητική εκτέλεση, με συντηρητικά μέτρα και με προσωρινά μέτρα. Μόνο τα δικαστήρια μπορούν να καταστήσουν αυτά τα μέτρα υποχρεωτικά, είτε κατόπιν αίτησης διαδίκου είτε αυτεπαγγέλτως (δηλαδή με δική τους πρωτοβουλία).

Τα δημοτικά δικαστήρια (orćinski sudovi) είναι αρμόδια για την παραγγελία και την εκτέλεση των ασφαλιστικών μέτρων, εκτός αν ο νόμος ορίζει άλλο αρμόδιο δικαστήριο, ενώ στις υποθέσεις που την αρμοδιότητα να διατάξουν την εκτέλεση έχουν τα εμπορικά δικαστήρια (trgovnaćki sudovi), αυτά είναι αρμόδια και για την παραγγελία και την εκτέλεση των ασφαλιστικών μέτρων.

Δικαστήριο αρμόδιο να διατάξει και να εκτελέσει αυτεπαγγέλτως ασφαλιστικά μέτρα είναι το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να αποφασίσει επί της αίτησης του αιτούντος, εκτός αν άλλως ορίζει ο νόμος.

Δικαστήριο αρμόδιο να αποφασίσει επί αίτησης εξασφάλισης χρηματικής απαίτησης με την αναγκαστική σύσταση εμπράγματος βάρους σε ακίνητο —και να επιβάλει την απόφαση— είναι το δικαστήριο που τηρεί το οικείο κτηματολόγιο, δηλαδή το κτηματολόγιο στο οποίο πρέπει να καταχωριστεί ο εκτελεστός τίτλος που καθορίζει τη χρηματική απαίτηση. Σκοπός του εν λόγω μέτρου είναι η εξασφάλιση της χρηματικής απαίτησης με τη σύσταση επί του ακινήτου εμπράγματος βάρους το οποίο θα καταχωριστεί στο κτηματολόγιο. Η καταχώριση αυτή έχει ως αποτέλεσμα να μπορεί να επισπευστεί εκτέλεση επί του ακινήτου και έναντι τρίτων που τυχόν θα αποκτήσουν το ακίνητο μεταγενέστερα.

Το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν κοινής αίτησης του αιτούντος και του καθ' ου που την παραχωρεί, να διατάξει τη δικαστική εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης με τη σύσταση εμπράγματος βάρους επί συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων με συμφωνία των μερών. Το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της αίτησης του αιτούντος με την οποία ζητείται να διαταχθεί και να επιβληθεί εμπράγματο βάρος επί πραγμάτων ή δικαιωμάτων του οφειλέτη καθορίζεται βάσει των διατάξεων του ΟΖ για την κατά τόπον αρμοδιότητα των δικαστηρίων στη διαδικασία εκτέλεσης (επί συγκεκριμένων, υποκείμενων σε εκτέλεση, περιουσιακών στοιχείων) για την είσπραξη χρηματικών απαιτήσεων. Στα πρακτικά του δικαστηρίου καταχωρίζεται η συμφωνία των διαδίκων ως προς την ύπαρξη της απαίτησης και τον χρόνο κατά τον οποίο αυτή θα καταστεί απαιτητή, καθώς και η συμφωνία των διαδίκων για την εξασφάλιση της εν λόγω απαίτησης με τη σύσταση εμπράγματος βάρους. Η υπογεγραμμένη συμφωνία έχει την ισχύ δικαστικού συμβιβασμού.

Η συμβολαιογραφική εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης με τη σύσταση εμπράγματος βάρους βάσει συμφωνίας μεταξύ των μερών είναι εφικτή με τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ δανειστή και οφειλέτη. Η συμφωνία αυτή πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου ή επικυρωμένου ιδιωτικού εγγράφου, το οποίο θα περιλαμβάνει επίσης δήλωση του οφειλέτη ότι συναινεί στη σύσταση εμπράγματος βάρους επί συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων του.

Η δικαστική εξασφάλιση απαίτησης με τη μεταβίβαση της κυριότητας επί πραγμάτων ή τη μεταβίβαση δικαιωμάτων είναι εφικτή με συμφωνία των διαδίκων για τη μεταβίβαση της κυριότητας (επί συγκεκριμένων πραγμάτων του οφειλέτη προς τον αιτούντα με σκοπό την εξασφάλιση συγκεκριμένης χρηματικής απαίτησης του αιτούντος) ή για τη μεταβίβαση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του οφειλέτη (προς τον αιτούντα, για τον ίδιο σκοπό), η οποία συμφωνία καταχωρίζεται στα πρακτικά της δίκης. Δυνατή είναι επίσης η εξασφάλιση μελλοντικών απαιτήσεων. Η συμφωνία έχει την ισχύ δικαστικού συμβιβασμού. Το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της αίτησης του δανειστή που επιδιώκει την εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης ζητώντας να του μεταβιβαστεί η κυριότητα επί πραγμάτων ή δικαιώματα καθορίζεται βάσει των διατάξεων του ΟΖ για την κατά τόπο αρμοδιότητα των δικαστηρίων στη διαδικασία εκτέλεσης επί συγκεκριμένων, υποκείμενων σε εκτέλεση, περιουσιακών στοιχείων για την είσπραξη χρηματικών απαιτήσεων.

Η συμβολαιογραφική εξασφάλιση απαίτησης με τη μεταβίβαση της κυριότητας επί πραγμάτων, τη μεταβίβαση δικαιωμάτων ή τη μεταβίβαση μετοχών, μεριδίων ή συμμετοχών σε εταιρεία είναι εφικτή με συμφωνία μεταξύ δανειστή και οφειλέτη η οποία έχει περιβληθεί τον τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου ή επικυρωμένου ιδιωτικού εγγράφου. Η αρμοδιότητα του συμβολαιογράφου να προβαίνει σε επιμέρους πράξεις εξασφάλισης καθορίζεται βάσει των κανόνων για την έδρα και την περιφέρεια των συμβολαιογράφων.

Κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση αίτησης συντηρητικής εκτέλεσης και τη διεξαγωγή της εν λόγω εκτέλεσης είναι το δικαστήριο που θα ήταν αρμόδιο για την εκτέλεση βάσει εκτελεστού τίτλου. Η εξασφάλιση απαίτησης με συντηρητική εκτέλεση διατάσσεται και εκτελείται από το δικαστήριο. Με απόφαση που εκδίδεται στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας, το δικαστήριο διατάσσει συντηρητική εκτέλεση για την εξασφάλιση μη χρηματικής απαίτησης που δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με προσωρινή καταχώριση στο δημόσιο μητρώο, εφόσον πιθανολογηθεί από τον επισπεύδοντα δανειστή κίνδυνος να καταστεί αδύνατη ή κατά πολύ δυσχερέστερη η εκτέλεση αν αναβληθεί έως ότου η απόφαση καταστεί εκτελεστή και εφόσον ο επισπεύδων δανειστής παρέχει εγγύηση για τη ζημία που ενδέχεται να υποστεί ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης από την εν λόγω εκτέλεση.

Κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση αίτησης εξασφάλισης απαίτησης με συντηρητικά μέτρα και την εκτέλεση των εν λόγω μέτρων είναι το δικαστήριο που θα ήταν αρμόδιο για την εκτέλεση βάσει του εκτελεστού τίτλου με τον οποίο ζητήθηκε η εξασφάλιση. Προϋπόθεση για να διαταχθούν συντηρητικά μέτρα είναι να πιθανολογήσει ο αιτών ότι υπάρχει κίνδυνος να καταστεί αδύνατη ή κατά πολύ δυσχερέστερη η ικανοποίηση της απαίτησής του χωρίς τα εν λόγω μέτρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να εξαρτήσει το συντηρητικό μέτρο από την παροχή εγγύησης για τις ζημιές που ο καθ' ου ενδέχεται να υποστεί από τη λήψη του εν λόγω μέτρου. Η αιτιολογημένη απόφαση που διατάσσει συντηρητικό μέτρο πρέπει να μνημονεύει το ύψος της απαίτησης που εξασφαλίζεται, περιλαμβανομένων των τόκων και των εξόδων, το μέτρο που χρησιμοποιείται για την εξασφάλιση της απαίτησης και τον χρόνο για τον οποίο διατάσσεται (το αργότερο μέχρι 50 ημέρες μετά την εκπλήρωση των προϋποθέσεων εκτέλεσης).

Πριν από την έναρξη δίκης ή την κίνηση άλλης δικαστικής διαδικασίας σχετικά με την απαίτηση που αποτελεί το αντικείμενο εξασφάλισης, κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση της αίτησης εξασφάλισης απαίτησης με προσωρινά μέτρα είναι το δικαστήριο που θα ήταν αρμόδιο να εκδικάσει την αίτηση εκτέλεσης. Κατά τόπον αρμόδιο για την εκτέλεση των προσωρινών μέτρων είναι το δικαστήριο που θα ήταν αρμόδιο να διεξαγάγει την εκτέλεση. Μετά την κίνηση δικαστικής διαδικασίας, αρμόδιο για την εκδίκαση της αίτησης εξασφάλισης με απαίτησης με προσωρινά μέτρα είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου έχει κινηθεί η διαδικασία. Εάν δικαιολογείται από τις ιδιαίτερες περιστάσεις της εκάστοτε υπόθεσης, αίτηση μπορεί επίσης να κατατεθεί ενώπιον του δικαστηρίου που είναι κατά τόπον αρμόδιο να διεξαγάγει την εκτέλεση. Το δικαστήριο που θα ήταν αρμόδιο για την εκδίκαση αίτησης εκτέλεσης βάσει εκτελεστού τίτλου που εκδόθηκε στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας είναι επίσης αρμόδιο για την εκδίκαση αίτησης λήψης προσωρινών μέτρων μετά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας. Τα προσωρινά μέτρα διατάσσονται από το δικαστήριο βάσει αίτησης που υποβάλλεται πριν από την κίνηση ή κατά τη διάρκεια της δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας και μετά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας έως τη διεξαγωγή της εκτέλεσης. Οι αποφάσεις που διατάσσουν προσωρινά μέτρα έχουν την ισχύ διαταγής εκτέλεσης. Τα είδη των προσωρινών μέτρων εξαρτώνται από το αν με το προσωρινό μέτρο εξασφαλίζεται χρηματική ή μη χρηματική απαίτηση. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει περισσότερα του ενός προσωρινά μέτρα, εφόσον είναι αναγκαίο, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης.

Η σύσταση βάρους, η παραχώρηση δικαιωμάτων και η επιβολή απαγορεύσεων επί κινητών, μετοχών, μεριδίων ή συμμετοχών καταχωρίζονται, βάσει δικαστικής απόφασης, συμβολαιογραφικού εγγράφου ή επικυρωμένου ιδιωτικού εγγράφου, στο μητρώο δικαστικών και συμβολαιογραφικών εξασφαλίσεων που έχουν συσταθεί υπέρ δανειστών (μητρώο εμπράγματων βαρών) (Uprisnik založnih prava), το οποίο τηρείται στην Οικονομική Υπηρεσία και αποτελεί μια ενιαία βάση δεδομένων με τα εμπράγματα βάρη που έχουν συσταθεί, τα δικαιώματα που έχουν παραχωρηθεί και τις απαγορεύσεις που έχουν επιβληθεί, ενώ η σύσταση εμπράγματων βαρών και η μεταβολή δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί ακινήτων πραγματοποιείται με την καταχώρισή τους στα κτηματολόγια.

2.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

Όταν διατάσσει την εξασφάλιση απαίτησης με την αναγκαστική σύσταση εμπράγματος βάρους σε ακίνητο, το δικαστήριο αποφασίζει επί της αίτησης εξασφάλισης χρηματικής απαίτησης βάσει εκτελεστού τίτλου με τον οποίο βεβαιώθηκε η ύπαρξη της χρηματικής απαίτησης. Η διαταγή εξασφάλισης δεν υπόκειται σε ειδικές προϋποθέσεις, και το δικαστήριο, βασιζόμενο στην αίτηση, διατάσσει την εξασφάλιση και καταχωρίζει τη σύσταση εμπράγματος βάρους υπέρ του αιτούντος στο κτηματολόγιο, μνημονεύοντας την εκτελεστότητα της απαίτησης. Αν ο καθ' ου δεν είναι καταχωρισμένος στο κτηματολόγιο ως κύριος του ακινήτου, ο αιτών υποχρεούται να συνυποβάλει με την αίτηση το κατάλληλο έγγραφο για την καταχώριση του δικαιώματος κυριότητας του καθ' ου.

Προς τον σκοπό της εξασφάλισης χρηματικής απαίτησης του αιτούντος με τη σύσταση εμπράγματος βάρους σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, ο αιτών και ο καθ' ου μπορούν να ζητήσουν συναινετικά από το δικαστήριο να διατάξει και να επιβάλει προς όφελος του αιτούντος, για παράδειγμα, τη σύσταση εμπράγματος βάρους σε ακίνητα, κινητά, χρηματικές απαιτήσεις και άλλα πράγματα και δικαιώματα που ανήκουν στον καθ' ου. Ομοίως, μπορούν να καταρτίσουν συμφωνία υπό τη μορφή συμβολαιογραφικού ή επικυρωμένου ιδιωτικού εγγράφου στην οποία ο καθ' ου θα δηλώνει τη συγκατάθεσή του για τη σύσταση εμπράγματος βάρους σε συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο του. Το υπογεγραμμένο πρακτικό της δίκης, το συμβολαιογραφικό έγγραφο ή το επικυρωμένο ιδιωτικό έγγραφο έχει την ισχύ δικαστικού συμβιβασμού έναντι του προσώπου που παρείχε τη συγκατάθεσή του για τη σύσταση εμπράγματος βάρους σε πράγμα ή δικαίωμά του. Για την είσπραξη της εξασφαλισμένης απαίτησης, είναι δυνατόν, βάσει των εν λόγω εγγράφων, να ζητηθεί εκτέλεση απευθείας κατά τρίτου επί του περιουσιακού στοιχείου στο οποίο επιβλήθηκε το εμπράγματο βάρος για την εξασφάλιση

απαίτησης.

Οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από κοινού από το δικαστήριο να καταχωρίσει στα πρακτικά της συνεδρίασης τη συμφωνία τους για μεταβίβαση της κυριότητας περιουσιακού στοιχείου του καθ' ου προς τον αιτούντα ή για μεταβίβαση συγκεκριμένου δικαιώματος του καθ' ου προς τον αιτούντα, προς τον σκοπό της εξασφάλισης συγκεκριμένης χρηματικής απαίτησης του αιτούντος. Δυνατή είναι επίσης η εξασφάλιση μελλοντικών απαιτήσεων. Η εν λόγω συμφωνία μπορεί να καταρτιστεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με επικυρωμένο ιδιωτικό έγγραφο. Η συμφωνία θα πρέπει να περιέχει διάταξη σχετικά με τον χρόνο που θα καταστεί απαιτητή η εξασφαλισμένη απαίτηση ή σχετικά με τον τρόπο που θα καθοριστεί ο εν λόγω χρόνος. Ο καθ' ου μπορεί να είναι διαφορετικό πρόσωπο από αυτό που οφείλει στον αιτούντα την εξασφαλισμένη απαίτηση, δηλαδή να είναι τρίτος που συναινεί να παράσχει εξασφάλιση στην οικεία απαίτηση. Η συμφωνία μπορεί επίσης να αφορά την εξασφάλιση μη χρηματικών απαιτήσεων, ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, η συμφωνία πρέπει να προσδιορίζει τη χρηματική αξία της απαίτησης. Η απαίτηση θα πρέπει να είναι ορισμένη ή να μπορεί να οριστεί. Στη συμφωνία μπορεί να προστεθεί δήλωση του καθ' ου ότι συμφωνεί να επιτραπεί στον αιτούντα να ζητήσει απευθείας, με βάση τα πρακτικά, εκτέλεση σε βάρος του καθ' ου για την απόδοση του περιουσιακού στοιχείου που αποτελεί το αντικείμενο της εξασφάλισης, αφότου καταστεί απαιτητή η εξασφαλισμένη απαίτηση. Τα πρακτικά που περιλαμβάνουν τέτοια δήλωση αποτελούν εκτελεστό τίτλο. Όταν με τη συμφωνία μεταβιβάζεται η κυριότητα ακινήτου που έχει καταχωριστεί στο κτηματολόγιο, η συμφωνία θα πρέπει να περιέχει δήλωση του καθ' ου ότι συναινεί να διενεργηθεί η μεταβίβαση απευθείας στο κτηματολόγιο βάσει της συμφωνίας και ότι η καταχώριση στο κτηματολόγιο θα επιφέρει τη μεταβίβαση της κυριότητας του ακινήτου στον αιτούντα, με σημείωση ότι η μεταβίβαση πραγματοποιείται με σκοπό την εξασφάλιση συγκεκριμένης απαίτησης του αιτούντος. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά, ο καθ' ου μπορεί να συνεχίσει να κάνει χρήση του αντικείμενου το οποίο μεταβιβάστηκε κατά κυριότητα στον αιτούντα, δηλαδή να ασκεί το δικαίωμα που μεταβιβάστηκε στον αιτούντα, ενώ ο αιτών μπορεί να πωλήσει το πράγμα ή το δικαίωμα που του μεταβιβάστηκε ή να βαρύνει με υποθήκη το ακίνητο, μόλις καταστεί απαιτητή η απαίτησή του.

Εξασφάλιση με συντηρητικά μέτρα μπορεί να διαταχθεί για την εξασφάλιση χρηματικών απαιτήσεων που βασίζονται σε απόφαση δικαστηρίου ή διοικητικού οργάνου η οποία δεν έχει ακόμη καταστεί εκτελεστή, σε δικαστικό συμβιβασμό ή συμβιβασμό ενώπιον διοικητικού οργάνου αν η οριζόμενη σ' αυτόν απαίτηση δεν έχει ακόμη καταστεί απαιτητή, ή σε συμβολαιογραφική απόφαση ή πράξη αν η οριζόμενη σ' αυτήν απαίτηση δεν έχει ακόμη καταστεί απαιτητή. Το δικαστήριο, βάσει των εν λόγω εγγράφων, διατάσσει το συντηρητικό μέτρο εφόσον πιθανολογηθεί από τον αιτούντα ότι υπάρχει κίνδυνος να καταστεί αδύνατη ή κατά πολύ δυσχερέστερη η ικανοποίηση της απαίτησης αν αυτή δεν εξασφαλιστεί. Ο κίνδυνος θεωρείται πιθανός αν η λήψη του συντηρητικού μέτρου ζητείται στη βάση διαταγής πληρωμής ή εντολής εκτέλεσης εκδοθείσας στη βάση γνήσιου εγγράφου το οποίο εκδόθηκε βάσει δημοσίου εγγράφου ή εγγράφου επικυρωμένου από συμβολαιογράφο, συναλλαγματικής ή επιταγής κατά των οποίων έχει ασκηθεί εγκαίρως ανακοπή στη βάση απόφασης που εκδόθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας για απαίτηση που αφορά ακίνητο και η οποία μπορεί να επανεκδικαστεί στη βάση απόφασης που πρέπει να εκτελεστεί στην αλλοδαπή στη βάση απόφασης που έχει εκδοθεί βάσει ομολογίας κατά της οποίας έχει ασκηθεί έφεση στη βάση συμβολαιογραφικής απόφασης ή πράξης, αν η οριζόμενη σ' αυτήν απαίτηση δεν έχει καταστεί απαιτητή, η οποία προσβάλλεται με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος. Στη βάση συμβολαιογραφικής απόφασης ή πράξης, αν η οριζόμενη σ' αυτήν απαίτηση δεν έχει ακόμη καταστεί απαιτητή, η οποία προσβάλλεται με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος. Το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση εξασφάλισης με συντηρητικό μέτρο δηλαδή ανακαλεί προηγουμένως διαταχθέν συντηρητικό μέτρο και αναστέλλει τη διαδικασία αν ο καθ' ου πιθανολογήσει ότι δεν υπάρχει κίνδυνος ή ότι αυτός έχει εκλείψει.

Εξασφάλιση με προσωρινό μέτρο μπορεί να ζητηθεί πριν από την κίνηση ή όσο διαρκεί η δικαστική ή η διοικητική διαδικασία και μετά το πέρας αυτής έως τη διεξαγωγή της εκτέλεσης. Στην αίτηση με αντικείμενο τη λήψη προσωρινού μέτρου, ο αιτών πρέπει να υποβάλει αίτημα με το οποίο να προσδιορίζει ακριβώς την απαίτηση της οποίας ζητά την εξασφάλιση, και να ορίζει το είδος του μέτρου που ζητά και τη διάρκειά του, καθώς και, όποτε είναι αναγκαίο, τα μέσα εξασφάλισης με τα οποία θα εκτελεστεί αναγκαστικά το προσωρινό μέτρο και το αντικείμενο της εξασφάλισης. Η αίτηση πρέπει να μνημονεύει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η αίτηση λήψης του προσωρινού μέτρου και να περιέχει αποδεικτικά στοιχεία για την τεκμηρίωση των σχετικών ισχυρισμών. Ο αιτών οφείλει να επισυνάψει τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον είναι εφικτό, στην αίτηση. Προσωρινό μέτρο μπορεί να διαταχθεί για την εξασφάλιση μη ληξιπρόθεσμων και υπό αίρεση αξιώσεων, ενώ δεν επιτρέπεται να διαταχθεί σε περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις λήψης συντηρητικού μέτρου με το οποίο μπορεί να επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα. Προσωρινό μέτρο προς εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης μπορεί να διαταχθεί εφόσον πιθανολογηθεί από τον αιτούντα η ύπαρξη της απαίτησης και του κινδύνου, χωρίς το εν λόγω μέτρο, ο καθ' ου να αποτρέψει ή να καταστήσει κατά πολύ δυσχερέστερη

την είσπραξη της απαίτησης, με την εκποίηση των περιουσιακών του στοιχείων ή την απόκρυψη ή διάθεσή τους με άλλον τρόπο. Ο αιτών δεν απαιτείται να πιθανολογήσει τον κίνδυνο εφόσον πιθανολογήσει ότι ο καθ' ου θα υφίστατο επουσιώδη μόνον ζημία από το ζητούμενο μέτρο, ενώ ο κίνδυνος θεωρείται ότι έχει καταδειχθεί σε περίπτωση απαίτησης που πρέπει να εκτελεστεί στην αλλοδαπή. Προς τον σκοπό της εξασφάλισης μη χρηματικής απαίτησης, μπορεί να διαταχθεί προσωρινό μέτρο εφόσον πιθανολογηθεί από τον αιτούντα η ύπαρξη της απαίτησης και του κινδύνου, χωρίς το εν λόγω μέτρο, ο καθ' ου να αποτρέψει ή να καταστήσει κατά πολύ δυσχερέστερη την εκτέλεση της απαίτησης, ιδίως μεταβάλλοντας την υφιστάμενη κατάσταση, ή ότι το μέτρο είναι αναγκαίο για την αποτροπή βίας ή ανεπανόρθωτης ζημίας. Περαιτέρω, ο αιτών δεν χρειάζεται να πιθανολογήσει τον κίνδυνο εφόσον πιθανολογήσει ότι ο καθ' ου θα υφίστατο επουσιώδη μόνον ζημία από το ζητούμενο μέτρο, ενώ ο κίνδυνος θεωρείται ότι έχει καταδειχθεί σε περίπτωση απαίτησης που πρέπει να εκτελεστεί στην αλλοδαπή. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει προσωρινό μέτρο κατόπιν αίτησης του αιτούντος, ακόμη και αν δεν έχει πιθανολογηθεί η ύπαρξη της απαίτησης και του κινδύνου, εάν προηγουμένως, εντός προθεσμίας που είχε τάξει το δικαστήριο, ο αιτών είχε παράσχει εγγύηση για τη ζημία που ενδέχεται να υποστεί ο καθ' ου από τη λήψη και την εκτέλεση του προσωρινού μέτρου. Αν ο αιτών δεν παράσχει την εγγύηση εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση εξασφάλισης. Το δικαστήριο μπορεί, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της εκάστοτε υπόθεσης, να διατάξει περισσότερα του ενός προσωρινά μέτρα, αν το κρίνει αναγκαίο· αν σε μια δεδομένη υπόθεση είναι δυνατόν να διαταχθούν περισσότερα προσωρινά μέτρα, το δικαστήριο διατάζει το πλέον κατάλληλο μέτρο για την επίτευξη του σκοπού της εξασφάλισης (και αν όλα είναι εξίσου κατάλληλα, το δικαστήριο διατάζει το λιγότερο επαχθές για τον καθ' ου).

3 Αντικείμενο και φύση αυτών των μέτρων

3.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτών των μέτρων;

Αντικείμενο μέτρων εξασφάλισης και προσωρινών μέτρων μπορεί να είναι οποιοδήποτε πράγμα ή δικαίωμα που ανήκει στην κυριότητα του καθ' ου, λ.χ., ακίνητα, κινητά, χρηματικές απαιτήσεις, συντάξεις, καταθέσεις μετρητών σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή αποταμειωτικοί λογαριασμοί και άλλα περιουσιακά δικαιώματα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι ακατάσχετα βάσει του νόμου ή δεν υφίσταται νομικός περιορισμός στο δικαίωμα εκτέλεσης επί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων (λ.χ., πράγματα εκτός συναλλαγών, αγροτεμάχια και αγροτικά οικήματα των αγροτών στο μέτρο που είναι αναγκαία για τη διαβίωση του καθ' ου και των μελών της στενής οικογένειάς του, καθώς και των άλλων προσώπων που υποχρεούται από τον νόμο να διατρέφει κ.ο.κ.).

Εάν η χρηματική απαίτηση είναι εξασφαλισμένη με την αναγκαστική σύσταση εμπράγματος βάρους σε ακίνητο καταχωρισμένο στο κτηματολόγιο, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση εκτέλεσης αν η εκτέλεση ζητείται για την εξόφληση εξασφαλισμένης απαίτησης μικρότερης ή ίσης με το ποσό των 5.300,00 EUR κατά κεφάλαιο, ανεξάρτητα από την ύπαρξη σημείωσης αναφορικά με την εκτελεστότητα της απαίτησης στα κτηματολόγια και σε άλλα δημόσια μητρώα.

3.2 Ποια τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;

Η εξασφάλιση με τη σύσταση εμπράγματος βάρους σε ακίνητο (εκούσια ή αναγκαστική, δικαστική ή συμβολαιογραφική) πραγματοποιείται με την καταχώριση του εμπράγματος βάρους στο κτηματολόγιο στο οποίο είναι καταχωρισμένο το ακίνητο.

Στη δικαστική ή συμβολαιογραφική εξασφάλιση με τη μεταβίβαση της κυριότητας πραγμάτων ή τη μεταβίβαση δικαιωμάτων, ο αιτών καθίσταται κύριος του πράγματος ή του δικαιώματος από την καταχώριση στα από τον νόμο προβλεπόμενα δημόσια βιβλία ή μητρώα. Ο αιτών και ο καθ' ου μπορούν, προς τον σκοπό της εξασφάλισης χρηματικής απαίτησης του αιτούντος με τη σύσταση εμπράγματος βάρους σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, να ζητήσουν συναινετικά από το δικαστήριο να διατάξει και να εκτελέσει, προς όφελος του αιτούντος:

η σύσταση εμπράγματος βάρους επί ακινήτων και κινητών του καθ' ου, η κατάθεση στο κτηματολόγιο συμφωνίας μεταξύ των μερών σχετικά με τη σύσταση εμπράγματος βάρους επί ακινήτων που δεν είναι εγγεγραμμένα στα κτηματολόγια ή η σύσταση εμπράγματος βάρους επί κινητών αξιών και συμμετοχών. Αυτό το μέσο εξασφάλισης μιας απαίτησης παρέχει στον αιτούντα (πιστωτή) το δικαίωμα να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις χρησιμοποιώντας περιουσιακό στοιχείο εξασφαλισμένο με εμπράγματο δικαίωμα, μετά τη λήξη της προθεσμίας παραγραφής.

Εξασφάλιση με συντηρητική εκτέλεση: για την εξασφάλιση της εκτέλεσης μη χρηματικής απαίτησης που δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με υπό αίρεση καταχώριση σε δημόσιο βιβλίο, το δικαστήριο μπορεί, βάσει απόφασης εκδοθείσας στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας, να διατάξει συντηρητική εκτέλεση.

Το συντηρητικό μέτρο που απαγορεύει σε τράπεζα να καταβάλει στον καθ' ου ή σε τρίτο, κατόπιν αιτήματος του καθ' ου, ποσό από τον λογαριασμό του για το οποίο έχει διαταχθεί συντηρητικό μέτρο ή η σύσταση εμπράγματος βάρους επί της χρηματικής απαίτησης του καθ' ου, διασφαλίζει ότι το ποσό των χρημάτων του καθ' ου που βρίσκεται στην τράπεζα δεν μπορεί να μεταβιβαστεί σε τρίτο κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης, παρά μόνο για την εξόφληση της εξασφαλισμένης απαίτησης.

Προσωρινά μέτρα

— Για την εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης μπορεί να διαταχθεί οποιοδήποτε μέτρο που επιτυγχάνει τον εν λόγω σκοπό, και ιδίως τα παρακάτω:

1. να απαγορευθεί στον καθ' ου η διάθεση ή η επιβάρυνση κινητών περιουσιακών του στοιχείων, να διαταχθεί η κατάσχεση αυτών και να οριστεί μεσεγγυούχος ο αιτών ή τρίτος για την ασφαλή τους φύλαξη
2. να κατασχεθούν και να κατατεθούν στο δικαστήριο ή σε συμβολαιογράφο μετρητά, χρεόγραφα και παρεμφερή περιουσιακά στοιχεία
3. να απαγορευθεί στον καθ' ου η διάθεση ή η επιβάρυνση ακινήτων του ή εμπράγματων δικαιωμάτων που έχουν καταχωριστεί υπέρ του επί ακινήτου, και να καταχωριστεί σημείωση της απαγόρευσης στο κτηματολόγιο
4. να απαγορευθεί στον καθ' ου η εκούσια εκπλήρωση της υποχρέωσης που υπέχει έναντι αυτού και να απαγορευθεί στον καθ' ου να λάβει το προϊόν από την εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης ή να διαθέσει τις απαιτήσεις του
5. να διαταχθεί τράπεζα να αρνηθεί να καταβάλει, από τον λογαριασμό του καθ' ου, το ποσό για το οποίο έχει διαταχθεί το προσωρινό μέτρο στον καθ' ου ή σε τρίτο κατ' εντολή του καθ' ου.

— Για την εξασφάλιση μη χρηματικής απαίτησης μπορεί να διαταχθεί οποιοδήποτε μέτρο που επιτυγχάνει τον εν λόγω σκοπό, και ιδίως τα παρακάτω:

1. να απαγορευθεί η διάθεση ή η επιβάρυνση των κινητών τα οποία αφορά η απαίτηση, να διαταχθεί η κατάσχεση αυτών και να οριστεί μεσεγγυούχος ο αιτών ή τρίτος για την ασφαλή τους φύλαξη
2. να απαγορευθεί η διάθεση ή η επιβάρυνση των μετοχών, μεριδίων ή συμμετοχών τα οποία αφορά η απαίτηση, με σημείωση της απαγόρευσης στο μητρώο μετοχών, μεριδίων ή συμμετοχών και, όταν απαιτείται, στο μητρώο του δικαστηρίου να απαγορευθεί η χρήση ή η άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις εν λόγω μετοχές, μερίδια ή συμμετοχές να ανατεθεί η διαχείριση των μετοχών, μεριδίων ή συμμετοχών σε τρίτο να συγκροτηθεί προσωρινό διαχειριστικό συμβούλιο σε εταιρεία
3. να απαγορευθεί η διάθεση ή η επιβάρυνση των άλλων δικαιωμάτων τα οποία αφορά η απαίτηση και να ανατεθεί η διαχείριση των εν λόγω δικαιωμάτων σε τρίτο·
4. να απαγορευθεί η διάθεση ή η επιβάρυνση του ακινήτου το οποίο αφορά η απαίτηση ή εμπράγματων δικαιωμάτων που έχουν καταχωριστεί επί του ακινήτου το οποίο αφορά η απαίτηση, και να καταχωριστεί σημείωση της απαγόρευσης στο κτηματολόγιο· να κατασχεθεί το ακίνητο και να οριστεί μεσεγγυούχος ο αιτών ή τρίτος για την ασφαλή του φύλαξη·
5. να απαγορευθεί σε οφειλέτη του καθ' ου η απόδοση του πράγματος, η μεταβίβαση του δικαιώματος ή η ανάληψη οποιασδήποτε μη χρηματικής υποχρέωσης την οποία αφορά η απαίτηση έναντι του καθ' ου·
6. να απαγορευθεί στον καθ' ου κάθε πράξη που θα μπορούσε να προκαλέσει ζημία στον αιτούντα και να απαγορευθεί κάθε τροποποίηση των πραγμάτων τα οποία αφορά η απαίτηση·
7. να διαταχθεί ο καθ' ου να προβεί σε συγκεκριμένες πράξεις που απαιτούνται για τη διατήρηση των κινητών ή ακινήτων ή για τη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης των πραγμάτων·
8. να επιτραπεί στον αιτούντα να παρακρατήσει τα πράγματα του καθ' ου τα οποία βρίσκονται στην κατοχή του αιτούντος και τα οποία αφορά η απαίτηση, μέχρι το πέρας της αντιδικίας·
9. να επιτραπεί στον αιτούντα να προβεί σε συγκεκριμένες πράξεις ή να αποκτήσει συγκεκριμένα πράγματα, μόνος ή διά πληρεξουσίου, ιδίως προς τον σκοπό της επαναφοράς των πραγμάτων στην πρότερη κατάσταση·
10. να επιστρέφει προσωρινά ο εργαζόμενος στην εργασία του· να καταβληθεί αποζημίωση στο πλαίσιο εργατικής διαφοράς, αν είναι αναγκαία για τη διαβίωσή και τη διαβίωση των προσώπων που υποχρεούται να διατρέφει σύμφωνα με τον νόμο.

3.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

Κατά κανόνα, η δικαστική και η συμβολαιογραφική εξασφάλιση με τη σύσταση εμπράγματος βάρους ή με τη μεταβίβαση της κυριότητας πραγμάτων ή τη μεταβίβαση δικαιωμάτων ισχύουν έως την οριστική περάτωση της διαδικασίας.

Η απόφαση που διατάσσει το συντηρητικό μέτρο πρέπει να μνημονεύει το ύψος της εξασφαλιζόμενης απαίτησης, περιλαμβανομένων των τόκων και των εξόδων, το μέτρο που χρησιμοποιείται για την εξασφάλιση της απαίτησης και τον χρόνο για τον οποίο διατάσσεται. Ο εν λόγω χρόνος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 15 ημέρες από την εκπλήρωση των προϋποθέσεων εκτέλεσης. Εάν παρέλθει το εν λόγω διάστημα προτού καταστεί εκτελεστή η απόφαση βάσει της οποίας διατάχθηκε το συντηρητικό μέτρο, το δικαστήριο, κατόπιν αίτησης του αιτούντος η οποία υποβάλλεται στο δικαστήριο πριν από την παρέλευση της περιόδου για την οποία διατάχθηκε το συντηρητικό μέτρο, παρατείνει το εν λόγω διάστημα, υπό τον όρο ότι δεν έχουν μεταβληθεί οι περιστάσεις υπό τις οποίες διατάχθηκε το μέτρο.

Η απόφαση με την οποία διατάσσεται προσωρινό μέτρο επίσης προσδιορίζει τη διάρκεια του εν λόγω μέτρου και, αν το μέτρο διαταχθεί πριν από την άσκηση αγωγής ή την κίνηση άλλης διαδικασίας, τάσσει επίσης την προθεσμία εντός της οποίας ο αιτών οφείλει να ασκήσει αγωγή ή να υποβάλει αίτηση κίνησης της διαδικασίας, προκειμένου να δικαιολογηθεί το μέτρο. Το δικαστήριο, κατόπιν αίτησης του αιτούντος, παρατείνει τη διάρκεια ισχύος του προσωρινού μέτρου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν μεταβληθεί οι περιστάσεις υπό τις οποίες διατάχθηκε το μέτρο.

4 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά ενός τέτοιου μέτρου;

Κατά της πρωτόδικης απόφασης μπορεί να ασκηθεί έφεση εντός οκτώ ημερών από την ημερομηνία επίδοσής της, εκτός αν άλλως ορίζεται από τον ΟΖ. Κατά κανόνα, η άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Επί της έφεσης αποφασίζει το εφετείο.

Η έφεση κατά απόφασης που έχει εκδοθεί επί αίτησης λήψης προσωρινού μέτρου δεν κοινοποιείται στον αντίδικο για αντίκρουση και το εφετείο εκδίδει την απόφασή του επί της έφεσης εντός τριάντα ημερών από την παραλαβή της.

Δεν υπάρχει ένδικο βοήθημα για την προσβολή συμβολαιογραφικού εγγράφου ή επικυρωμένου ιδιωτικού εγγράφου, ωστόσο, ο οφειλέτης μπορεί να προβάλει τις αντιρρήσεις του κατά της συμβολαιογραφικής εξασφάλισης σε ειδική δίκη στην οποία προσβάλλει τις συμφωνίες. Οι τρίτοι μπορούν να προβάλουν τις αντιρρήσεις τους κατά της συμβολαιογραφικής εξασφάλισης σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τις ανακοπές κατά δικαστικής εξασφάλισης.

Αναίρεση στο πλαίσιο διαδικασίας εξασφάλισης επιτρέπεται μόνο αν η απόφαση που εκδόθηκε στον δεύτερο βαθμό εξαρτάται από την επίλυση ουσιαστικού ή δικονομικού ζητήματος που είναι σημαντικό για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του νόμου και την ισότητα όλων στην εφαρμογή του, σύμφωνα με τους κανόνες της πολιτικής δικονομίας. Δεν επιτρέπεται επανάληψη της δίκης, ενώ η επαναφορά των πραγμάτων στην πρότερη κατάσταση επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας για την άσκηση έφεσης ή ανακοπής.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 27/12/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα